

PROGRAM ŻYCIA APOSTOLSKIEGO: „STATUT I REGULAMIN” PODSTAWĄ ŻYCIA WSPÓLPRACOWNIKA

Od Regulaminu Życia Apostolskiego (1986) do Programu Życia Apostolskiego (2006)

I. Wstęp

1. Cele i motywy odnowy

Celem podjętej pracy odnowy podstawowego dokumentu Stowarzyszenia Współpracowników Salezjańskich jest:

- a) Wyraźniejsze podkreślenie ewangelicznej inspiracji Stowarzyszenia
- b) Zapewnienie zgodności z myślą i sercem ks. Bosko
- c) Umocnienie tego co dobra tradycja Stowarzyszenia przemieniła w dziedzictwo historyczne, duchowe i dzieła
- d) Danie konkretnych odpowiedzi na nowe sytuacje

Dla realizacji tych celów podjęto decyzję o nowej strukturze podstawowego dokumentu w trzech poziomach: **Statut, Regulamin i Dyrektorium**. Celem takiego podziału było:

- a) Zagwarantować stałość *Statutowi* (zasady);
- b) Zapewnić elastyczność *Regulaminowi i Dyrektorium* (sposoby aktualizacji);
- c) Zapewnić operatywność różnym poziomom animacji i zarządzania;
- d) Przewyciężyć wątpliwości w relacjach Przełożony Generalny SDB – Matka Generalna CMW w animacji Stowarzyszenia.

2. Nowa nazwa

Nasza obecna refleksja skupia uwagę na nowym dokumencie „**Program życia apostolskiego**”, który jest złożony ze **Statutu i Regulaminu**. Stanowi on podstawę życia Współpracowników Salezjańskich. Takim określeniem ks. Bosko nazwał trzecią gałąź z założonych przez siebie grup Rodziny Salezjańskiej i ta nazwa przetrwała prawie niezmienną od zatwierdzenia Regulaminu Stowarzyszenia przez Stolicę Apostolską w 1876/77 r. Oficjalny, pełny tytuł brzmiał: „*Regolamento dei cooperatori salesiani*” (*Regulamin Współpracowników Salezjańskich*), a poprzedni dokument w fazie przygotowawczej nosił tytuł: „*Associazione di opere buone*” (*Stowarzyszenie dobrych dzieł*). W tradycji polskiej przez długi czas używało się nazwy „*Pomocnicy Salezjańscy*”, albo, w dobie soborowej, „*Salezjańscy Pomocnicy Kościoła*”, a w ostatnim okresie *Współpracownicy Salezjańscy*.

Wraz z nowym „*Statutem*” i „*Regulaminem*” wchodzi nowa nazwa: „*Stowarzyszenie Salezjanów Współpracowników i Salezjanek Współpracownic*”. Nie trudno dostrzec w tym pierwotną myśl ks. Bosko, który mówił o nich jako o Salezjanach w świecie, „*którzy pracują z całą gorliwością, aby zapobiegać rozszerzaniu się złych książek i szerzyć dobre książki, ulotki, wszelkiego rodzaju druki*”. Ale już wcześniej, w pierwszej idei Księdza Bosko o Współpracownikach z 1873, pojawia się idea Salezjanów wewnętrznie złączonych ze Zgromadzeniem św. Franciszka Salezego. Dziełko jest zatytułowane: „*Associati alla Congregazione di S. Francesco di Sales*”. Projekt inspirował się na figurze “wiernego

chrześcijanina w świecie”, pragnącego “osiągnąć doskonałość i zapewnić sobie zbawienie”, a nie mogącego z różnych motywów oddalić się od świata. „Pobożne Stowarzyszenie św. Franciszka Salezego” oferowało im potrójną możliwość: 1) „środek doskonałości”; 2) uczestnictwo „w praktykach pobożnych i religijnych” Salezjanów (*Soci*); 3) zasługującą na nagrodę „jedność w czynieniu dobra”. Już wcześniej przy tworzeniu się Zgromadzenia Salezjańskiego, ks. Bosko myślał o *salezjanach wewnętrznych* i *salezjanach zewnętrznych*. Tekst Konstytucji przedstawiony do zatwierdzenia z 1864 r. mówił w ostatnim tytule (rozdziale) o członkach zewnętrznych: „*Soci Esterni*. I tak pierwszy z czterech artykułów mówił: „*Jakakolwiek osoba, również żyjąca w świecie, we własnym domu, w swojej rodzinie, może należeć do naszego Towarzystwa*”. Odpowiedź Kongregacji dotycząca ostatniego tytułu była: „*Jest nie do przyjęcia, aby osoby zewnętrzne przynależały do Pobożnego Instytutu poprzez afiliację*” W odpowiedzi na to zastrzeżenie, ks. Bosko odwołuje się do idei trzeciego zakonu. Jego członkowie mieliby dążyć do życia bardziej świętego, szczególnie promując dobro Towarzystwa, i starając się zachowywać w świecie, na ile to możliwe, Konstytucje zakonne.

Statut określając specyficzne powołanie Salezjanina Współpracownika i Salezjanek Współpracownicę mówi, że są to „*chrześcijanie katolicy jakichkolwiek uwarunkowań kulturowych i społecznych, którzy podejmują tę drogę*” (S., art. 2, §2).

3. Nowe dokumenty

Studiując historię powstawania idei, a później samego Stowarzyszenia, nie trudno w nowym tytule dokumentu dostrzec to pierwotne pragnienie ks. Bosko: *Salezjanie zewnętrzni*.

Poruszając problem *Statutu*, który ma formę prawodawstwa dla Salezjanów Współpracowników, trzeba zauważyć, że w przedmowie dotychczasowego *RZA* mówi się, że jest to tekst „*projektu życia i Statutu Stowarzyszenia*”, chociaż ta nazwa „statut” nigdy się nie pojawia. Określenie zakresu poszczególnych dokumentów, które są przedmiotem naszego obecnego zainteresowania, zostało podane przez sam „*Statut*” w zaleceniach końcowych (art. 40)., mówi się tam:

- *Statut* określa tożsamość powołaniową Salezjanina Współpracownika, ducha, posłannictwo i zasady struktury organizacyjnej Stowarzyszenia Salezjanów Współpracowników.
- *Regulamin* zawiera te punkty praktyczne, które wyszczególniają i regulują działalność, metodologię, strukturę i organizację. Czyni zasady *Statutu*, któremu jest podporządkowany, możliwe do stosowania w codziennym życiu Stowarzyszenia.
- *Dyrektoria* są dyspozycjami partykularnymi Stowarzyszenia w celu dostosowania *Statutu* i *Regulaminu* do konkretnego funkcjonowania w różnych rzeczywistościach terytorialnych lub w specyficznych działalnościach. Zostają zatwierdzone przez odpowiednie Rady i ratyfikowane przez Rady wyższej instancji, które muszą zagwarantować zgodność Dyrektoratów z dyspozycjami *Statutu* i *Regulaminu*.

Nowy *Statut* rozpoczyna się w przedmowie słowami, które należały dotąd już do artykułów *Regulaminu*, określającego tożsamość Współpracownika jako chrześcijanina powołanego (I, 2,1). Przedmowa daje krótkie nawiązanie do ks. Bosko, który pragnął Salezjanów w świecie i przygotował dla nich „*Regulamin*” zatwierdzony przez Stolicę apostolską.

Obecny *Statut* proponuje autentyczną drogę uświęcenia apostolskiego. Stąd pierwszy rozdział, podobnie jak w *RZA* jest poświęcony na określenie miejsca Salezjanina Współpracownika w Kościele i w świecie, chociaż w *RZA* ten wymiar „w świecie” nie był obecny.

II. STATUT

1. Rozdz. I. *Salezjanin Współpracownik i Salezjanka Współpracownica w Kościele i w świecie.*

Było 6 art. (1-6), obecnie jest 7: 6 w Statucie i 1 w Regulaminie.

Mówiąc o Ks. Bosko jako o człowieku powołanym przez Boga, podkreśla się w nowym statucie jego misję Założyciela trzech gałęzi Rodziny Salezjańskiej: Towarzystwa św. Franciszka Salezego, wraz ze św. Marią Dominiką Mazzarello Instytutu Córek Maryi Wspomożycielki i Pobożnego Związku Współpracowników salezjańskich złączonego z towarzystwem Salezjańskim. Natomiast w starym *RZA* nie wspomina się Instytutu CMW.

Następnie *Statut* bardzo klarownie ukazuje Salezjanów Współpracownicy w Kościele ze specyficznym przeżywaniem Ewangelii i uczestnictwem w posłannictwie kościelnym. Nowością jest podkreślony wymiar teologiczny przeżywania wiary, a nie ograniczający się tylko do postawy apostołskiej. Mówi się: „*przyjmować Boga jako Ojca i Miłość, która zbawia; spotykać w Jezusie Chrystusie Jednorodzonego Syna, doskonałego apostoła Ojca; żyć w wewnętrznej jedności z Duchem Świętym ożywiającym Lud Boży w świecie*” (art.2,§ 2,b). Dopiero na drugim miejscu mówi się o powołaniu i posłaniu do konkretnej misji (art.2,§ 2,b).

Wymiar obecności w świecie wyrażony w tytule artykułu: *Salezjanie Współpracownicy: Salezjanin w świecie*, jest wystarczająco jasny i dlatego nie musi się podkreślać jak poprzednio „Prawdziwy salezjanin żyjący w świecie”. Czyli akcent był postawiony na tym, że współpracownik jest Salezjaninem w świecie. Nowa nazwa Stowarzyszenia sprawia, że podkreśla się obecność w świecie, tak jak wcześniej miało to miejsce w przypadku Kościoła. Nie akcentuje się tego, że „Współpracownik jest katolikiem” (por. *RZA* art.3), ale, że Salezjanie Współpracownicy „*żyją swoją wiarą we własnej rzeczywistości świeckiej*” (S, art.3).

W artykule mówiącym o jednym powołaniu (art.4), które przeżywa się na dwa sposoby: osoby świeckie i kler diecezjalny, dodaje się w nowym *Statucie* biskupa i diakona diecezjalnego. Poprzednio nie było o nich wzmianki.

Po artykułach, które mówiły o Salezjanach Współpracownikach w Kościele i w świecie, następuje temat Salezjanów Współpracowników w Rodzinie Salezjańskiej, identycznie jak w *RZA*, art.5. Podkreśla dzielenie projektu apostołskiego Ks. Bosko i odpowiedzialne uczestnictwo za inicjatywy wychowawcze i duszpasterskie SDB/CMW. *Statut* mówi o „Stowarzyszeniu w Kościele”(art.6), a nie o „charakterze kościelnym Stowarzyszenia (*RZA* art.6). W tym artykule zostaje dodany paragraf 2, mówiący o tym, że „*Salezjanie Współpracownicy okazują synowskie przywiązanie do Papieża*”.

2. Rozdz. II. *Zaangażowanie apostołskie SW*

Było 12 art. (7-18), obecnie jest 10: 6 w Statucie i 4 w regulaminie

W zaangażowaniu apostołskim Salezjanina Współpracownika i Salezjanki Współpracownicy nowy *Statut* (art.8) na pierwszym miejscu stawia „Świadectwo Błogosławieństw”, a w nim prymat ducha, wolność w posłuszeństwie, ubóstwo ewangeliczne i seksualność według ewangelicznej wizji czystości. W *RZA* prymat ducha był jako ostatni. Zaangażowanie apostołskie jest realizowane przez (a nie „w”) wypełnianie codziennych obowiązków oraz ewangelicznego ideału miłości Boga i bliźniego w zwykłych warunkach życia. Centralność wymiaru ewangelicznego jest wyrażona przez „Naśladowanie Jezusa Chrystusa..”(S. art. 8, § 1). Podkreślone jest zainteresowanie młodzieżą, z tym że w nowym *Statucie* warunki młodzieży, na którą szczególnie zwracają uwagę jest poszerzone o „*ofiary*

jakiegokolwiek formy zepchnięcia na margines, wykorzystania i przemocy, wchodzących w świat pracy i tych, którzy okazują znamiona specyficznego powołania (art.8,2).

Zadania w rodzinie i w małżeństwie zostały ujęte w jednym paragrafie, o czym poprzednio w *RZA* traktowały dwa oddzielne artykuły (art. 8 i 9).

Są całkowicie nowe dwa zadania apostołskie ujęte w art.8, par. 4 i 5, a mianowicie: Nauka Społeczna Kościoła i Środki społecznego przekazu, oraz *działalność misyjna Kościoła poprzez wychowanie do szerokiego spojrzenia na świat i dialog między kulturami*.

W tym drugim rozdziale jest przejęty artykuł 14 *RZA*, jako art.9, nadając odmienną wizję ostatniemu aspektowi wychowania, bo mówi się o pomocy młodym w doskonaleniu programów życia, sprzyjających dawaniu świadectwa swojej obecności chrześcijańskiej i salezjańskiej w Kościele i w społeczeństwie, a nie mówi się o ich osobistym powołaniu.

Art. 10 *Statutu „Pedagogia dobroci”* odpowiada dawnemu art. 15 „*Metoda dobroci*”, jednak z modyfikacjami, które pozwalają lepiej określić metodę wychowawczą ks. Bosko i ją uwspółcześniają choćby poprzez zwrócenie uwagi na troskę o „*stwarzanie rodzinnego środowiska, w którym animująca obecność, osobiste towarzyszenie i doświadczenie grupy, pomagają rozpoznać obecność Boga, czy też poprzez wspieranie dobra i wychowywanie do miłości dla życia, do odpowiedzialności, do dzielenia się i komunii*”(art. 10,2 i 3). Jest to nowość, którą podkreśla nowy *Statut*.

Wyliczając w art. 11 charakterystyczne formy działalności, nowy *Statut* stawia na pierwszym miejscu własną pracę i zawód, a nie jak dawniej katechezę i formację chrześcijańską, i to jest **nowość**. *Statut* w jednym art. 12 mówi łącznie o metodach i strukturach działania, gdzie podaje się również zaangażowanie apostołskie w dziełach prowadzonych autonomicznie przez Stowarzyszenie. Ten autonomiczny rodzaj zaangażowania apostołskiego jest echem KG 24 „Nowe szczególne zaangażowanie” nn.180-182).

3. Rozdz. III. *SW w komunii i we współpracy*

Było 7 art. (19-25),obecnie jest 11: 6 w Statucie (13-18) i 5 w Regulaminie (6-10)

„Salezjanin Współpracownik i Salezjanka Współpracownica w komunii i we wspólnocie” odpowiada rozdz. III *RZA* „W zjednoczeniu i we współpracy”. Art. 13 jest wzięty z *RZA* art. 19, w którym został pominięty § 3 o wzajemnym dzieleniu się dobrami duchowymi oraz o zjednoczeniu ze zmarłymi braćmi i siostrami. Art. 14 *Statutu* mówi o „współodpowiedzialności w posłannictwie”, a nie „w działaniu”, poprzez czynne uczestnictwo w życiu ośrodka, przyjmowanie odpowiedzialności, jak również wsparcie ekonomiczne. Pomija się tutaj wyszczególnianie grup Współpracowników: dorosłych i w podeszłym wieku, młodych, doświadczanych cierpieniem oraz kapłanów i diakonów określając charakter ich zaangażowania, jak to czynił *RZA* art. 20, §3, do czego nawiąże *Regulamin*.

Ten rozdział poświęcony komunii i współpracy podejmuje z kolei temat posługi Przełożonego Generalnego, który spełnia funkcję najwyższej władzy. W tej posłudze może posłużyć się swoim Wikariuszem lub innym reprezentantem. Jest również odniesienie do Światowej Rady Salezjanów Współpracowników, którą zwyczajnie pługuje się Przełożony Generalny w zarządzaniu i animacji. Nic w tym miejscu nie wspomina się o Inspektorach (por. *RZA* art. 23,§ 3). Komunia i zjednoczenie realizują się w szczególnej więzi z Towarzystwem Salezjańskim i z Instytutem CMW, co obecnie zostaje ujęte w jednym artykule, podkreślając ich wkład w formację i promowanie programu życia Salezjanów Współpracowników, oraz z innym grupami Rodziny Salezjańskiej.

4. Rozdz. IV. *Duch salezjański SW*

Było 10 art. (26-35), obecnie jest 10: 8 w Statucie (19-26) i 2 w Regulaminie

„Duch salezjański Salezjanina Współpracownika i Salezjanki Współpracownicy” zastępuje ogólny tytuł rozdziału *RZA: Duch salezjański*. Jest to rozdział najmniej zmodyfikowany; jest sercem *Programu Życia Apostolskiego*. Mówiąc o duchu salezjańskim jako cennym dziedzictwie (art. 19; *RZA* 26) wskazuje się również na konieczność „metodologii ascetycznej”, ozdobionej uśmiechem radosnego oblicza, która spełnia naleganie księdza Bosko: „praca i umiarkowanie”. Wskazuje na wymiar „kontemplacji w działaniu” w duchu salezjańskim (art. 19). Tego aspektu brakowało w *RZA*. Artykuł „Doświadczenie zaangażowanej wiary (20; *RZA* 27) został całkowicie przeredagowany, pozostawiając ideę Salezjanina Współpracownika jako „prawdziwego współpracownika Boga” w realizacji Jego zbawczego planu. Pozostaje też artykuł o „centralnym charakterze miłości apostolskiej”, przy czym mówiąc o św. Franciszku Salezym podkreśla się na pierwszym miejscu „wzór **chrześcijańskiego** humanizmu” (a nie „**prawdziwego** humanizmu), apostolskiego poświęcenia i dobroci. W artykule „Obecność salezjańska w świecie” jest zachowana z *RZA* (29) jego pierwsza część. Natomiast druga część, która w starej wersji ma wydźwięk negatywny, otrzymuje w nowym Statucie całkowicie pozytywny: „*Wobec wielorakich wyzwań i trudności w jakich muszą pracować, przyjmują postawę twórczą. Angażują się w szerzenie w społeczeństwie chrześcijańskiej kultury solidarności i otwartości*” (art.22, § 2).

Przedstawiając w duchu salezjańskim „styl działania” i „styl relacji” tekst zostaje uproszczony i skoncentrowany na charakterystycznych pojęciach (wyrażeniach) salezjańskich, jak: „dobry chrześcijanin i uczciwy obywatel” w swojej egzystencji i praktykując „dobroć” w swoich relacjach. Przechodząc do modlitwy i sakramentów nowy tekst zachowuje jedność w tytułach: „*styl działania*”, „*styl relacji*”, a więc i „*styl modlitwy*”. Ujmuje w wypowiedzi o modlitwie to co było w *RZA* przedstawione w trzech artykułach: „*Modlitwa prosta i życiodajna*”, „*Słowo i sakramenty*” oraz „*Czas intensywnego rozeznania*”. Tutaj modlitwa, sakramenty i spotkania są zgrupowane w jednym artykule, wyodrębniając w następnym (26) nabożeństwo do Maryi i Świętych Rodziny Salezjańskiej, a zwłaszcza takich jak: św. Franciszek Salezy, św. Maria Dominika Mazzarello, **bl. Alexandrina da Costa**, **Matusia Małgorzata**.

5. Rozdz. V : *Przynależność i formacja Salezjanina Współpracownika i Salezjanki Współpracownicy*.

Było 5 art. (36-40), obecnie jest 12: c w Statucie (27-32) i 6 w Regulaminie (13-18)

Kiedy mówi się o wstąpieniu do Stowarzyszenia, podobnie jak w dotychczasowym *RZA* wylicza się konieczność wolnego, stopniowego i umotywowanego wyboru, i dodaje, „*któremu towarzyszom osoby odpowiedzialne*”. Mówi się o „osiągnięciu odpowiedniego wieku”, natomiast nie wspomina się jak dotąd ukończenia 18 roku życia. Nie wspomina się o dokumencie przynależności do Stowarzyszenia, o którym mówi *RZA* art.37,§ 3. Po artykule na temat wstąpienia, *Statut* bezpośrednio mówi o „wystąpieniu ze Stowarzyszenia”, podając procedurę ustania przynależności (prośba, Rada lokalna, Rada inspektorialna), co w dawnym tekście było umieszczone pod tytułem „*Wierność wobec przyjętych zobowiązań*” (art. 39). Natomiast wymiar wierności jest przedstawiony w artykule „*Wartość przynależności*”, jako doświadczenie wiary i komunii kościelnej, wspierającej powołanie (art. 29). A to wymaga czynnego uczestnictwa i obecności w życiu Stowarzyszenia. W tym rozdziale nie wchodzi się w temat treści formacji i nie wylicza się szczególnych inicjatyw formacyjnych, jak to miało miejsce w *RZA* art. 37 i 38, § 3. Stwierdza się tylko ogólnie o konieczności osobistej odpowiedzialności za formację i wskazuje osoby towarzyszące osobie czy grupie.

Zostaje zachowany §1 art. 39 o „wierności”, do którego jest dołączony nowy § 2,

mówiący o odpowiednich sposobach, zgodnie z Regulaminami, które mogą wzmocnić wartości przynależności do Stowarzyszenia i zobowiązań wynikających z *Przyrzeczeń*. Rozdział V kończy się formułą przyrzeczenia, poprzedzoną krótkim wyjaśnieniem jego znaczenia.

6. Rozdz. VI : *Organizacja Stowarzyszenie SW*

Było 9 art. (41-49), obecnie jest 23: 8 w Statucie (33-40) i 15 w Regulaminach (19-33).

Jest to rozdział odpowiadający podobnemu w *RZA*, podający zasadniczą strukturę Stowarzyszenia, które potrzebuje organizacji, jako narzędzia w realizacji Programu Życia Apostolskiego. Jest ono zorganizowane na trzech poziomach: lokalnym, inspektorialnym i światowym. Statut podaje ich charakterystyki, ich naturę, jednak nie wchodzi w szczegółowe rozporządzenia zarządzania i organizacji. Na to będzie miejsce w *Regulaminie*.

Centrum lokalne (liczące przynajmniej 6 SSWW) pozostaje podstawowym ośrodkiem rzeczywistości stowarzyszeniowej. Ale bardziej jest ukierunkowane na osoby i ich potrzeby.

Po przedstawieniu struktur organizacyjnych, *Statut* skupia uwagę na sposobie „Administracji dobrami Stowarzyszenia” (art. 39), podając naturę i różne poziomy administracji.

W zaleceniach końcowych Statut robi odniesienie do Regulaminu i precyzuje pojęcia poszczególnych dokumentów, wskazując ich naturę, a mianowicie: „Statut”, „Regulamin”, „Dyrektorium”. Nowością są dyspozycje co do zmiany i kompetencje odpowiednich władz Stowarzyszenia. Statut jest widziany jako droga świętości.

III. *REGULAMIN*

„*Regulamin zawiera te punkty praktyczne, które wyszczególniają i regulują działalność, metodologię, strukturę i organizację. Czyni zasady Statutu, któremu jest podporządkowany, możliwe do stosowania w codziennym życiu Stowarzyszenia*” (S art. 40)

Fakt, że *Regulamin* jest dopełnieniem *Statutu* widać choćby w tytułach poszczególnych rozdziałów *Regulaminu*.

1. Rozdział I : *SW w Kościele i w świecie*

podobnie jak w *Statucie*, umieszcza Salezjanina Współpracownika i Salezjanę Współpracownicę w konkretnym kontekście Kościoła i świata. W art. 1 *Regulamin* mówiąc o Salezjanach Współpracownikach wskazuje na obszary kościelne, w które mogą się oni włączyć: parafie, diecezje. Stawia się to jako priorytet konkretnego włączenia się w Kościół lokalny, z uprzywilejowaniem duszpasterstwa młodzieżowego. Ponadto przyjmują Magisterium Kościoła i utrzymują relacje z proboszczami, kapłanami, zakonnikami i innymi świeckimi. Spełniają swoją posługę w stylu salezjańskim i zwracają uwagę szczególnie na młodzież, rodziny i powołania.

2. Rozdz. II: *Zaangażowanie apostolskie SW.*

W treść tego rozdziału wchodzi art. 11 z *RZA* „*W rzeczywistości społecznej*”. Nowa wersja *Regulaminu* dodaje tu jeszcze obszar kultury. Stąd *Regulamin* szerzej traktuje pola zaangażowania Salezjanów Współpracowników. W treści art. 2 pojawia się:

- społeczna nauka Kościoła,
- znaki czasu,

- świadectwo Chrystusowi przez cnoty: uczciwość, gorliwość, spójność życia, posłannictwo wychowawcze, profesjonalność, solidarność, dyspozycyjność, formowanie sumienia, rozwój środków społecznego przekazu, włączanie się w sprawy kulturowe, samorządowe i społeczno-polityczne.

Po obecności Stowarzyszenia w rzeczywistości społeczno-kulturowej *Regulamin* wprowadza rzeczywistość cywilną i kościelną wskazując pola zaangażowania jak: stowarzyszenia, ruchy, grupy apostołskie, instytucje wychowawcze, wolontariat świecki, oraz inicjatywy organizacji o chrześcijańskich korzeniach. Nic się nie mówi o nieangażowanie się w politykę partyjną, o czym mówił RZA art. 11, § 2: „Ze względu na swą naturę kościelną i myśl Księdza Bosko, Stowarzyszenie jako takie pozostaje obce wszelkiej polityce partyjnej”; wręcz przeciwnie, zmienia całkowicie perspektywę: „Stowarzyszenie odważnie podejmuje działania, zgodnie ze wskazaniem Kościoła, aby promować kulturę społeczno-polityczną...” (3, §2). Zostają poszerzone miejsca działalności Salezjanów Współpracowników, a mianowicie: środowiska cywilne, kościelne, salezjańskie i innych wspólnot zakonnych oraz ruchów kościelnych (art. 4; por. RZA art. 17). **Zostaje wprowadzony artykuł o działach bezpośrednio prowadzonych przez Stowarzyszenie lub przez członków Stowarzyszenia (art.5)**, za które odpowiedzialność bierze Stowarzyszenie lokalne. W tym rozdziale pojawia się wiele nowych paragrafów artykułów dla wyrażenia nowości sytuacji i nowych stref zaangażowania.

Rozdz. III: *SW w komunii i we współpracy*

Interesujący jest artykuł poświęcony duchowi rodzinnemu, który jest wspierany poprzez wymianę dóbr duchowych, konkretną solidarność z chorymi, modlitwę za zmarłych. Ale oprócz tego co można znaleźć częściowo w RZA w art. 19 i 20, tekst zwraca uwagę na sytuacje trudne, w jakich mogą się znaleźć członkowie Stowarzyszenia, a w sposób szczególny jest uwzględniona sytuacja rozvodu czy separacji, która nie wyklucza ich ze Stowarzyszenia. Mówi się o zakonnikach i zakonnicach, którzy opuścili własne Zgromadzenie, a nadal odczuwają przywiązanie do Ks. Bosko. Można ich oficjalnie przyjąć, z uwzględnieniem w formacji ich sytuacji (art.6). Art. 7 mówiący o odpowiedzialności w działaniu przejmuje treść art. 20 RZA. Pierwsza część tego artykułu znalazła miejsce w *Statucie* art. 14, a część wskazująca na specyfikę wkładu w posłannictwo Salezjanów Współpracowników: młodych, dorosłych i starszych, chorych, kleru diecezjalnego, zostaje przejęta przez ten artykuł *Regulaminu*. Artykuł o solidarności ekonomicznej z RZA 21 znajduje swoje miejsce w *Regulaminie* art. 8. Również w *Regulaminie* znalazło miejsce zagadnienie związków Stowarzyszenia z Towarzystwem św. Franciszka Salezego, z Instytutem CMW oraz innymi grupami Rodziny salezjańskiej. Wskazuje się tutaj rolę Delegatów i Delegatesk, Wspólnotę zakonną Inspektorialną i lokalną i ich funkcje na polu formacyjnym. Wskazuje na Inspektorów i Inspektorki, którzy mają zapewnić jedność w komunii i posłannictwie. Różnego rodzaju spotkania mają konkretnie realizować komunie z innymi grupami rodziny salezjańskiej czy stowarzyszeniami świeckimi.

4. Rozdz. IV: *Duch salezjański SSWW*

W tym rozdziale *Regulamin* podejmuje temat „stylu działania” i „życia duchowego”. Zasadniczo art. 11 powtarza treść art. 30 z RZA, modyfikując go, poprzez zwrócenie uwagi na postawę kontemplacji w działaniu, która pobudza ich do poszukiwania i rozpoznawania tajemnicy obecności Boga w codzienności i oblicza Chrystusa w braciach. W celu wzmocnienia życia duchowego są wskazane: sakramenty, codzienny dialog z Bogiem, lectio divina, święta tradycji salezjańskiej, coroczne rekolekcje i dni skupienia oraz kierownictwo duchowe.

5. Rozdz. V: *Przynależność i formacja SSWW*

Tekst *Regulaminu* w tym rozdziale określa procedurę wstąpienia do Stowarzyszenia (art. 13), rozwijanie poczucia przynależności, w czym pomocą jest coroczne odnawianie przyrzeczenia i obowiązek kontaktu Rady lokalnej z członkami oddalającymi się od Stowarzyszenia. Podkreśla się wkład w Centrum Salezjanów Współpracowników zaangażowanych w inne rzeczywistości apostołskie lub wolontariat. Z kolei *Regulamin* podaje inicjatywy formacji początkowej, wskazując niektóre konieczne tematy (art. 15), jak również inicjatywy formacji permanentnej (art. 16), rozwijając i precyzując ją od strony praktycznej. Znikają tzw. coroczne konferencje, a zwraca się uwagę na elastyczność organizowanych spotkań i uwagę na odbiorców: „*spotkania okresowe.. prowadzone zgodnie z potrzebami życia i apostołstwa członków Centrum ...otwarte na środowisko i społeczność cywilną*”(art. 16, §2). Dużą rolę odgrywają spotkania programujące na różnych poziomach.

Nowym tematem *Regulaminu* jest „formacja do posługi odpowiedzialności” (art.17). Jest to posługa apostołska, może być zaproponowana każdemu, przeżywana jest w duchu rozeznawania i pogłębiania przez specyficzną formację.

6. Rozdz. VI: *Organizacja Stowarzyszenia*

W organizacji Centrów lokalnych uwzględnia się różne możliwości. Nowością są grupy w Centrum lokalnym oparte na bazie specyficznego zainteresowania czy zaangażowania (art. 18, § 2). Jest uwzględniony przypadek, gdy dzieło SDB lub CMW jest zawieszane czy zamykane, a Salezjanie Współpracownicy pozostają. Z kolei przechodzi się do zarządzania: Rada lokalna, główne zadanie Rady lokalnej i zadania wewnątrz Rady lokalnej, czego wcześniej nie było. Następnie mówi się o Delegatach i Delegatkach, ich powoływaniu, ich miejscu w Radzie, ich zadaniach specyficznych.

Po przedstawieniu organizacji na poziomie lokalnym, *Regulamin* przechodzi do organizacji Inspektorii i Rad Inspektorialnych, i podobnie jak przy strukturach lokalnych, podaje zadania i funkcje wewnątrz Rady. Nowy *Regulamin* mówi o **Kongresie regionalnym**, jego składzie i zadaniach, jak również o Konsulacie regionalnej, czego nie była w *RZA*.

Przechodząc z kolei na poziom światowy dokument stawia na pierwszym miejscu Przełożonego Generalnego, który zwyczajnie korzysta z Rady światowej. Tym samym znika nazwa „Konsulta światowa”. *Regulamin* podaje skład Rady światowej, jej zadania i powoływanie Radców światowych. W końcu *Regulamin* skupia uwagę na najwyższej reprezentacji Stowarzyszenia jaką jest **Kongres światowy**. Określa jego skład, cel zwoływania. Wewnątrz jego struktury pojawia się **Światowy Sekretariat Wykonawczy**, który ma usprawnić jego funkcjonowanie. Zostaje podany proces wyboru Koordynatora światowego i poszczególnych członków Rady Światowej, których **kadencja trwa 6 lat**, a nie 7 jak było dotąd. Za administrowanie dobrami Stowarzyszenia jest odpowiedzialny Przełożony Generalny wraz z Radą Światowa. W zaleceniach końcowych *Regulamin* wskazuje na *Dyrektorium* umożliwiające dostosowanie przepisów regulaminowych do sytuacji terytorialnej Stowarzyszenia oraz kompetencje jego zmiany. Ogólnie mówiąc część Organizacji Stowarzyszenia i struktur jest podana z większą klarownością, uwzględniającą różne poziomy władzy, ich wzajemnej zależności i różne funkcje odpowiedzialnych.

IV. PODSUMOWANIE: Główne priorytety i ukierunkowania wynikające z poszczególnych rozdziałów Statutu i Regulaminu.

Rozdz. I.: Salezjanin Współpracownik i Salezjanka Współpracownica w Kościele i w Świecie:

- Zmiana nazwy
- Uwaga na kobiecość
- Jasne włączenie się w Kościół w duchu dyspozycyjności
- Współodpowiedzialność w dziele wychowawczym i duszpasterskim Rodziny Salezjańskiej

Rozdz. II.: Zaangażowanie Apostolskie SSWW:

- Wzbogacenie treści pedagogii dobroci (środowiska wychowawcze, towarzyszenie...);
- Jasne ukierunkowanie priorytetów zaangażowania:
 - * młodzież
 - * rodzina
 - * społeczna nauka Kościoła (i przekaz społeczny)
 - * wymiar światowy
- Ewangelizacja kultury (wymiar etyczny);
- Dowartościowanie wolontariatu i nowych stref zaangażowania;
- Współpraca z innymi rzeczywistościami (organizacjami) kościelnymi.

Rozdz. III.: SSWW w komunii i we współpracy:

- Współodpowiedzialność w posłannictwie;
- Dyspozycyjność dla posługi w Stowarzyszeniu
- Rola Światowej Rady w animacji i zarządzie ze strony Przełożonego Generalnego;
- Przewyciężenie problemu porozumienia i równość z stosunkach Salezjanów Współpracowników z SDB i CMW;
- Duch rodzinny.

Rozdz. IV.: Duch salezjański SSWW

- Kontemplacja w działaniu;
- Dowartościowanie kierownictwa duchowego;
- W komunii z Maryją i naszymi świętymi.

Rozdz. V.: Przynależność i formacja SSWW:

- Wierność powołaniu (potwierdzana);
- Przynależność i otwartość (odnowa przyrzeczenia, formacja, uczestnictwo w inicjatywach, dyspozycyjność działania w innych rzeczywistościach, odpowiedzialność wobec Salezjanów Współpracowników zaangażowanych w innych rzeczywistościach);
- Sposób: elastyczność spotkań, z większą uwagą zwróconą na odbiorców;
- Formacja początkowa;
- Formacja do posługi odpowiedzialności.

Rozdz. VI.: Organizacja Stowarzyszenia SW:

- Centrum lokalne w służbie osobom;
- Trzy poziomy zarządu (lokalny, inspektorialny i światowy) + animacja regionalna;
- Poziom regionalny jest punktem naturalnego spotkania między animacją i zarządem inspektorialnym i światowym;

- Trzy poziomy uczestnictwa „poszerzonego” (Kongresy inspektorialne, regionalne i światowe);
- Poszerzenie reprezentatywności światowej (regiony, konsulaty regionalne)
- Przewyciężenie dualizmu narodowy-regionalny;
- Wzmocnienie struktury animacji regionalnej;
- Autonomia organizacji geograficznej SSWW z SDB/CMW;
- Większa świadomość wymiaru światowego Stowarzyszenia i większa rola Światowej Rady;
- Zaproszenie do opracowania *Dyrektorów* na wszystkich poziomach według potrzeby (nie żeby spełnić przepis, ale żeby otworzyć perspektywy).

***„Ojcie uwieliwiam Cię,
bo jesteś dobry i kochasz wszystkich...
Pociągnięty/a przez Twoją miłosierną Miłość,
Chcę Cię kochać, czyniąc dobro”.***

(z formuły Przyrzeczenia)

Częstochowa, 30.09.2006